

**แนวทางการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ
โรงเรียนบ้านเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่**

The Guidelines for Professional Learning Community (PLC)

**Administration of Ban Wiang Fang School, Fang District,
Chiang Mai Province**

วันที่รับบทความ: 25 ก.ค. 64

วันที่แก้ไขบทความ: 7 มิ.ย. 65

วันที่ตอบรับ: 10 มิ.ย. 65

จักรกริช พงษ์อมรพรหม¹

Jakkrit Pongamornprom¹

พูนชัย ยาวีราช²

Phoonchai Yawirach²

ประเวศ เวชชะ³

Prawet Wetcha³

บทคัดย่อ

การศึกษาอิสระครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (2563)

¹ Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University, (2020).

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก)

² Assistant Professor in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University, (Advisor)

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

³ Assistant Professor in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University, (Co Advisor)

1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง 2) เพื่อปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง 3) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถาม และแบบสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ประกอบไปด้วย การวิเคราะห์ค่า PNI วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเนื้อหาสำคัญ นำเสนอในรูปแบบความเรียง ผลการศึกษาพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ตามหลักการบริหารแบบ PDCA พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณารายด้านทั้ง 4 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ขั้นตอนการวางแผน (Plan) สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ตามหลักการบริหารแบบ PDCA พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ขั้นตอนการวางแผน (Plan) เมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI) ตามหลักการบริหารแบบ PDCA โดยรวมมีค่า $PNI = 0.10$ เมื่อพิจารณาแต่ละขั้นตอน พบว่า ขั้นตอนที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ขั้นตอนการวางแผน (Plan)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ จำแนกออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้ 1) ปัจจัยที่สนับสนุน ได้แก่ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ มีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ในการจัดกิจกรรม ครูมีการประชุมวางแผนงานก่อนการจัดกิจกรรมทุกครั้ง และผู้บริหารตรวจสอบเอกสารหลักฐานการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ 2) ปัจจัยที่ถูกรั้ง ได้แก่ ครูบางส่วนขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรม และไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณในการขับเคลื่อนกิจกรรม สถานศึกษามี

ภาระงานแทรกบ่อยครั้งส่งผลให้กิจกรรมดำเนินอย่างไม่ต่อเนื่อง และไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

3. แนวทางการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ การบริหารกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่จะช่วยพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น และสอดคล้องกับสภาพนาตคที่พึงประสงค์ ครอบคลุมกระบวนการบริหารงานตามวงจรคุณภาพ PDCA พบว่า 1) ด้านการวางแผน (Plan) ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา โดยร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ภารกิจของกิจกรรมในภาพรวมของสถานศึกษา 2) ด้านการปฏิบัติ (Do) ผู้บริหารและครูต้องปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ที่ร่วมกันกำหนด จัดทำคำสั่งแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการ และคณะกรรมการที่คอยกำกับ ติดตาม การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตามปฏิทินที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง 3) ด้านการตรวจสอบ (Check) ผู้บริหารควรมีการกำกับ ติดตาม และประเมินผล และพัฒนาโครงสร้างการทำงานแบบกลายามิตรอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การพัฒนาสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษา 4) ด้านการปรับปรุง (Act) ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันสะท้อนผลการดำเนินงานและนำผลมาปรับปรุงเพื่อให้แผนการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และร่วมกันสรุปข้อมูลเป็นสารสนเทศของการดำเนินกิจกรรม และนำผลการตรวจสอบการดำเนินงานรวมทั้งผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายและจุดประสงค์ที่กลุ่มได้ตั้งไว้หรือไม่เพื่อปรับปรุงหรือพัฒนาต่อไป

คำสำคัญ : ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การเรียนรู้ทางวิชาชีพ การบริหาร

Abstract

The aim of this study was to develop the guidelines for Professional Learning Community (PLC) administration of Ban Wiang Fang School, Fang District, Chiang Mai Province. The population recruited 50 participants to involved in responding to the

questionnaire and focus-group discussion. The data was analyzed for PNI, mean, standard deviation, content analysis and developed into a summary report. The results showed that:

1. The current professional learning community administration of Ban Wiang Fang School, Fang District, Chiang Mai Province following PDCA, in overall, was rated at the high level (= 3.91). The individual 4-aspect analysis showed that the aspect holding the highest mean was Plan. The desirable circumstance of professional learning community administration for Ban Wiang Fang School following PDCA framework, in overall, was rated at the high level. The 4 individual aspects analysis also showed the high level while the aspect holding the highest mean was Plan. The Priority Needs Index (PNI) analysis following PDCA, in overall, showed PNI = 0.10, while the individual steps analysis showed that the step holding the highest PNI was Plan.

2. The factors affecting professional learning community of Ban Wiang Fang School consisted of 2 types i.e. (1) Promoting factors were the school administrators allowed teachers to voice their opinion freely and creatively, promoted team working, showed readiness on building and facilities for organizing activities, teachers conducted meeting on the plan before running activities, and school administrators consistently reviewed the reimbursing documents of all activities. (2) De-promoting factors were some teachers lacked knowledge and understanding on running activities and lacked the budget support in running activities. There were too many extra work interferences that affected inconsistent activity operation and failed the goals.

3. The guidelines for administration professional learning community of Ban Wiang Fang School for better development, consistent with desirable future scenario, and underpinning PDCA framework were proposed. 1) Plan: The school administrators and teachers share their participation in formulating the professional learning community plan by designing vision, goals, mission of the school. 2) Do: The school administrators and teachers must act according to the shared vision, officially appoint people in charge of the project as

well as committee directing and monitoring the activities operation consistently following the scheduled school action plan calendar. 3) Check: The school administrators should direct, monitor, evaluate and develop the friendly organization structure leading to the construction of a public learning community in the school. 4) Act: The school administrators and teachers must feedback the operation and review the results for efficiency improvement of professional learning community administration by reviewing the operation database against the intended goals and objectives for improvement and further development.

Keywords: Professional Learning Community, PLC, Administration

บทนำ

โรงเรียนบ้านเวียงแฝง เป็นโรงเรียนขยายโอกาสขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ในเขตอำเภอแฝง จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัยถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีการดำเนินการเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2560 เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูและเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงแฝง มีการขับเคลื่อนดำเนินการกับครูทุกระดับชั้น ทั้งในรูปแบบกลุ่มสาระ และการบูรณาการกิจกรรมข้ามกลุ่มสาระ โดยกิจกรรมดังกล่าวดำเนินการภายใต้กระบวนการของวงจรคุณภาพ PDCA ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ 1) P = Plan (ขั้นตอนการวางแผน) เป็นขั้นตอนการวางแผนครอบคลุมถึงการกำหนดกรอบหัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ซึ่งรวมถึงการพัฒนาสิ่งใหม่ๆ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ฯลฯ พร้อมทั้งพิจารณาว่ามีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลใดบ้างเพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนั้น โดยกระบวนการเก็บข้อมูลและกำหนดทางเลือกในการปรับปรุงให้ชัดเจน ซึ่งการวางแผนจะช่วยให้กิจการสามารถคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคตและช่วยลดความสูญเสียต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ทั้งในด้านแรงงาน วัตถุดิบ ชั่วโมงการทำงาน งบประมาณ และเวลา 2) D = Do (ขั้นตอนการปฏิบัติ)

เป็นการลงมือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามทางเลือกที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผน ซึ่งในขั้นตอนนี้ต้องมีการตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติด้วยว่าได้ดำเนินไปในทิศทางที่ตั้งใจหรือไม่ เพื่อทำการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปตามแผนการที่ได้วางไว้ 3) C = Check (ขั้นตอนการตรวจสอบ) เป็นการประเมินผลที่ได้รับจากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ทราบว่า ในขั้นตอนการปฏิบัติงานสามารถบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ แต่สิ่งสำคัญ ก็คือ ต้องรู้ว่าตรวจสอบอะไรบ้างและบ่อยครั้งแค่ไหน เพื่อให้ข้อมูลที่ได้อาจการตรวจสอบเป็นประโยชน์ สำหรับขั้นตอนถัดไป 4) A = Action (ขั้นตอนการดำเนินงานให้เหมาะสม) ขั้นตอนการดำเนินงานให้เหมาะสม (ศรีศักดิ์ บัวผัด, 2554 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) โดยกระบวนการดำเนินงานจะต้องมีองค์ประกอบครบถ้วน ครอบคลุมในประเด็นการดำเนินงานขับเคลื่อนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ทั้ง 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) ทีมงานร่วมแรงใจ 3) ภาวะผู้นำร่วม 4) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ 5) ชุมชนกัลยาณมิตร 6) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน

การบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง ซึ่งขับเคลื่อนโดยวงจรคุณภาพ PDCA ให้ครบถ้วนใน 6 องค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ พบประเด็นที่เป็นปัญหาและความไม่ชัดเจนในการดำเนินการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนี้ ปัญหาด้านการบริหารจัดการเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ปัญหาด้านความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย องค์ประกอบ บทบาทและหน้าที่ของครูในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ปัญหาด้านการวางแผนเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ปัญหาด้านการดำเนินการปฏิบัติเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ปัญหาด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และปัญหาด้านการนำผลการดำเนินงานไปปรับปรุง แก้ไข พัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน และการจัดการเรียนการสอนของครู

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะทำการศึกษากระบวนการบริหารจัดการของการดำเนินกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง โดยศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหา รวมถึงเหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพภายในสถานศึกษา ใน

6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน 2) ทีมงานร่วมแรงใจ 3) ภาวะผู้นำร่วม 4) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ 5) ชุมชนกัลยาณมิตร และ 6) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง
2. เพื่อปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง

ประโยชน์ของการศึกษา

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงฝางเป็นอย่างไร และอยู่ในระดับใด
2. ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง มีอะไรบ้าง
3. แนวทางการบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงฝางควรเป็นอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
 - 1.1 การบริหารชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงฝางตามหลักการบริหารวงจรคุณภาพ PDCA ตามกรอบแนวคิดวงจร Deming ประกอบด้วย

1.1.1) การวางแผน (Planning : P)

1.1.2) การปฏิบัติ (Doing : D)

1.1.3) การตรวจสอบ (Checking : C)

1.1.4) การปรับปรุง (Acting : A)

1.2) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 6 องค์ประกอบ ได้แก่

1.2.1) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน

1.2.2) ทีมงานร่วมแรงใจ

1.2.3) ภาวะผู้นำร่วม

1.2.4) การเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ

1.2.5) ชุมชนกัลยาณมิตร

1.2.6) โครงสร้างสนับสนุนชุมชน

1.3) เหตุและปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหาร

1.3.1) บุคลากร (Man)

1.3.2) งบประมาณ (Money)

1.3.3) ทรัพยากร (Material)

1.3.4) การบริหารจัดการ (Management)

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ครูผู้สอน พนักงานราชการ และบุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนบ้านเวียงฝาง ปีการศึกษา 2563 ได้แก่ ผู้บริหาร 3 คน ครูผู้สอน 40 คน พนักงานราชการ 3 คน และบุคลากรทางการศึกษา 4 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 50 คน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการ
ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่
ในขั้นตอนนี้ได้ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

ผู้ศึกษาได้กำหนดประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการ 1 คน รองผู้อำนวยการ 2 คน และครูผู้สอน จำนวน 50 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check-list) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระดับชั้นที่ทำการสอน กลุ่มสาระที่สอนและประสบการณ์ในการสอน และตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เรื่อง สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ แบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบบรรยาย แบบสอบถามตอนที่ 2 การแปลความหมายข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานใช้การวิเคราะห์ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยของประชากร (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร (σ)

ตอนที่ 2 ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

ในขั้นตอนนี้ได้ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ผู้ศึกษาได้กำหนดประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการ 1 คน รองผู้อำนวยการ 2 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระ 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม โดยการแปลความหมายที่เหมาะสมจากข้อมูลดิบในการประชุม การตีความและข้อเสนอแนะในส่วนของการวิเคราะห์และรายงาน

ผลจะใช้การวิเคราะห์จากการบันทึกย่อ (Note- Baser Analysis) แล้วทำการสรุปสังเคราะห์เป็นความเรียง เพื่อจัดทำเป็นแบบบันทึกการประชุมสนทนากลุ่ม

ตอนที่ 3 ศึกษาแนวทางของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

ในขั้นตอนนี้ได้ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ผู้ศึกษาได้กำหนดประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการ 1 คน รองผู้อำนวยการ 2 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระ 8 คน และศึกษานิเทศก์ 1 คน

ผู้วิจัยใช้แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นเครื่องมือในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม โดยการแปลความหมายที่เหมาะสมจากข้อมูลดิบในการประชุม การตีความและข้อเสนอแนะในส่วนของการวิเคราะห์และรายงานผลจะใช้การวิเคราะห์จากการบันทึกย่อ (Note- Baser Analysis) แล้วทำการสรุปสังเคราะห์เป็นความเรียง เพื่อจัดทำเป็นแบบบันทึกการประชุมสนทนากลุ่ม ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนโรงเรียนบ้านเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนโรงเรียนบ้านเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า

สภาพปัจจุบันของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาสภาพปัจจุบันของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.91$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามหลักการบริหารแบบ PDCA อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ขั้นตอนการวางแผน (Plan) ($\mu = 3.95$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการควบคุม (Act) ($\mu = 3.86$)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงแฝง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงแฝง พบว่า ทั้ง 4 ขั้นตอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.30$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพตามหลักการบริหารแบบ PDCA อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ขั้นตอนการวางแผน (Plan) ($\mu = 4.37$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการควบคุม(Act) ($\mu = 4.22$)

เมื่อพิจารณาคำดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI) ของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงแฝง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมมีค่า PNI=0.10 เมื่อพิจารณาแต่ละขั้นตอน พบว่า ขั้นตอนที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ขั้นตอนการวางแผน (Plan) (PNI=0.11) รองลงมาคือด้านผู้นำ (Check) (PNI=0.11)

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงแฝง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงแฝง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เหตุและปัจจัยหลักเกิดจากบุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุ อุปกรณ์ (Materials) และกระบวนการบริหารจัดการ (Management) สรุปได้ ดังนี้

1. ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียน (Man: M1)

1.1 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนด และตัดสินใจในการจัดทำแผนปฏิบัติการทำงานเพื่อให้การดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

1.2 ผู้บริหารสนับสนุนการทำกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีการเข้าร่วมสังเกตการปฏิบัติกิจกรรม และมีการสร้างแรงจูงใจแก่ครู แสดงให้เห็นถึงการที่ผู้บริหารให้ความสำคัญกับกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่นำไปเป็นกระบวนการพัฒนาครู ส่งผลให้ครูปฏิบัติตามนโยบายของสถานศึกษาในการดำเนินกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ

2. ด้านการบริหารจัดการด้านงบประมาณของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) (Money: M2)

2.1 กิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนไม่ได้จัดสรรงบประมาณในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ทำให้ไม่ได้จัดสรรงบประมาณรองรับการจัดกิจกรรมและการดำเนินงานของกิจกรรม

2.2 กิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนไม่ได้รับการสนับสนุนจากองค์กรภายนอก หรือได้รับความร่วมมือช่วยเหลือจากหน่วยงานใด

3. ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) (Material: M3)

3.1 โรงเรียนมีความพร้อมด้านอาคารและสถานที่ สำหรับการจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) คือ ห้องประชุมต่างๆ และห้องศูนย์การเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระ

3.2 ครูภัณฑ์ที่ได้รับการสนับสนุนไม่เพียงพอต่อความต้องการ ซึ่งส่วนใหญ่ได้มาจากของคณะครูที่ได้การจัดสรรจากโครงการอื่นๆ ที่ตนเองรับผิดชอบ

4. ด้านการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) (Management: M4)

4.1 ครูและบุคลากรมีการประชุมเพื่อวางแผนงานก่อนดำเนินการจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนทุกครั้ง

4.2 ผู้บริหารมีการตรวจสอบเอกสารที่เป็นผลอันเกิดจากการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ

ตอนที่ 3 แนวทางการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงแฝง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ การบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่จะช่วยพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น และสอดคล้องกับสภาพนาคตที่พึงประสงค์ ครอบคลุมกระบวนการบริหารงานตามวงจรคุณภาพ PDCA พบว่า

1. ด้านการวางแผน (Plan)

ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา โดยร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย ภารกิจของกิจกรรมในภาพรวม ของสถานศึกษา ควรมีการจัดทำโครงการกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา และมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินกิจกรรม ควรมีการวางแผนกำหนดบุคลากรหลักในการขับเคลื่อนกิจกรรม และจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการทำงานเพื่อคอยกำกับ ดูแล ติดตาม การดำเนินการให้เป็นไป ด้วยความเรียบร้อย มีการกำหนดปฏิทินการดำเนินงาน และแจ้งแก่คณะครูทุกคนให้ทราบ อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร

2. ด้านการปฏิบัติ (Do)

ผู้บริหารและครูต้องปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ที่ร่วมกันกำหนด จัดทำคำสั่งแต่งตั้ง ผู้รับผิดชอบโครงการ และคณะกรรมการที่คอยกำกับ ติดตาม การดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ตามปฏิทินที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง คณะครูและบุคลากรต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย พันธกิจ และองค์ประกอบ ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ร่วมมือ ลงมือปฏิบัติและเข้าร่วมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษา

3. ด้านการตรวจสอบ (Check)

ผู้บริหารและครูร่วมกันตรวจสอบรายละเอียดในการดำเนินกิจกรรม ว่าตรงตามวิสัยทัศน์ และเป้าหมายที่ร่วมกันกำหนดขึ้น ควรส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาครูและบุคลากรในโรงเรียนให้มีวิสัยทัศน์ มีการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่คณะครูอย่างเท่าเทียมและเสมอภาค มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผล และพัฒนาโครงสร้างการทำงานแบบกลายวนมิตรอย่างต่อเนื่อง หากพบปัญหาควรร่วมกันหาสาเหตุและวางมาตรการใน

การแก้ไขต่อไป และตรวจสอบ ติดตามการใช้เงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากร มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม มีการประเมินผลเพื่อนำไปสู่การพัฒนาสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในสถานศึกษา ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

4. ด้านการปรับปรุง (Act)

ผู้บริหารและคณะครูร่วมกันสะท้อนผลการดำเนินงานและนำผลมาปรับปรุงเพื่อให้แผนการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยอาศัยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งในมิติของกลุ่มย่อยและภาพรวมของสถานศึกษา คณะครูและบุคลากร ควรนำผลการประเมินที่ได้รับการสะท้อนผลมาพัฒนา แก้ไข และปรับปรุงตนเอง เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพขับเคลื่อนไปในทิศทางที่กำหนดไว้ในแผนงานของสถานศึกษา จัดทำรายงานการดำเนินงานเพื่อบันทึกผลการจัดกิจกรรมของตนเอง เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ตนเอง ปรับเปลี่ยนหรือปรับเปลี่ยนทีมในการทำงาน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำงาน ซึ่งการทำงานของแต่ละทีมย่อมจะมีความแตกต่างกัน มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็ง มีส่วนร่วมรับผิดชอบ เป็นต้น

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ สามารถนำมาอภิปรายผลเป็นประเด็นได้ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อพิจารณาคำดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index: PNI) ของการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง เมื่อพิจารณาแต่ละขั้นตอน พบว่า ขั้นตอนที่มีคำดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ขั้นตอนการวางแผน (Plan) ซึ่งสอดคล้องกับ วิทยุช ธิมะ โชคดี (2545 : 43-47) กล่าวถึง วงจรคุณภาพ (PDCA) เป็น

กิจกรรมที่จะนำไปสู่การปรับปรุงงานและการควบคุมอย่างเป็นระบบ อันประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การนำไปปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Act) กล่าวคือ จะเริ่มจากการวางแผน การนำแผนที่วางไว้มาปฏิบัติ การตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้ และหากไม่ได้ผลลัพธ์ตามที่คาดหมายไว้ จะต้องทำการทบทวนแผนการโดยเริ่มต้นใหม่อีกครั้งหนึ่ง และทำตามวงจรคุณภาพซ้ำอีก เมื่อวงจรคุณภาพหมุนซ้ำไปเรื่อยๆ จะทำให้เกิดการปรับปรุงงานและทำให้ระดับผลลัพธ์สูงขึ้นเรื่อยๆ ดังนั้น การกระทำตามวงจรคุณภาพ จึงเท่ากับการสร้างคุณภาพที่นำเชื่อถือมากขึ้น โดยจุดเริ่มต้นของวงจรคุณภาพอยู่ที่การพยายามตอบคำถามให้ได้ว่า ทำอย่างไรจึงจะดีขึ้น โดยเริ่มต้นที่การวางแผนเป็นอันดับแรก

2. ผลการศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เหตุและปัจจัยหลักเกิดจากบุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุ อุปกรณ์ (Materials) และกระบวนการบริหารจัดการ (Management) สรุปได้ ดังนี้

2.1 ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียน (Man: M1) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนด และตัดสินใจในการจัดทำแผนปฏิบัติการทำงาน เพื่อให้การดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ และเป็นไปในทิศทางเดียวกันให้การสนับสนุนการทำกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีการเข้าร่วมสังเกตการปฏิบัติกิจกรรม และมีการสร้างแรงจูงใจแก่ครู แสดงให้เห็นถึงการที่ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับกิจกรรมชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่นำใช้เป็นกระบวนการพัฒนาคู

2.2 ด้านการบริหารจัดการด้านงบประมาณของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) (Money: M2) โรงเรียนควรจัดทำโครงการลงในแผนปฏิบัติการ และจัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเพิ่มสภาพคล่องในการดำเนินกิจกรรม (PLC) ของสถานศึกษา สอดคล้องกับ พินิจ มีคำทอง (2559 : 75) กล่าวว่าไว้ว่า ประสิทธิภาพทางการเงิน(Money : M2) เช่น ความเพียงพอ ความคล่องตัวในการเบิกจ่ายเงิน การระดมทรัพยากรและการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษา ฯลฯ

2.3 ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) (Material: M3) โรงเรียนมีความพร้อมด้านอาคารและสถานที่สำหรับการจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) คือ ห้องประชุมต่างๆ และห้องศูนย์การเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระ และควรมีการจัดสรรครุภัณฑ์ที่จำเป็นต่อการดำเนินกิจกรรมให้เพียงพอต่อความต้องการของคณะครู

2.4 ด้านการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) (Management: M4) ครูและบุคลากรมีการประชุม เพื่อวางแผนงานก่อนดำเนินการจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของโรงเรียนทุกครั้ง ผู้บริหารมีการตรวจสอบเอกสารที่เป็นผลอันเกิดจากการจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ โรงเรียนมีงานจรแทรกเข้ามาบ่อยครั้ง ทำให้ครูดำเนินกิจกรรมได้อย่างไม่ต่อเนื่อง การนิเทศการจัดกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ไม่มีความต่อเนื่อง

3. แนวทางการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ การบริหารกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่จะช่วยพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น และสอดคล้องกับสภาพอนาคตที่พึงประสงค์ ครอบคลุมกระบวนการบริหารงานตามวงจรคุณภาพ PDCA พบว่า

3.1 ด้านการวางแผน (Plan) สอดคล้องกับ รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2549 : 178) กล่าวว่า การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานขององค์การในอนาคต ตัดสินใจในงาน และประโยชน์จากทรัพยากรให้เป็นไปตามที่ต้องการเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ ในส่วนของการปฏิบัติตามกลยุทธ์ การวางแผนจะเกี่ยวข้องกับการกำหนดเป้าหมาย และการประชุมประสาน ตลอดจนการประสานงานกิจกรรมต่างๆ ในทุกระดับขององค์การ เพื่อให้แน่ใจว่า ผู้บริหารในแต่ละระดับและในแต่ละหน้าที่เข้าใจทิศทาง และตารางเวลา

3.2 ด้านการปฏิบัติ (Do) สอดคล้องกับ Sergiovanni (1994 : 101) ได้นำเสนอเกี่ยวกับ ทีมร่วมแรงร่วมใจไว้ว่า ทีมร่วมแรงร่วมใจ เป็นการเห็นและรับรู้ถึงความรู้สึก ร่วมกันในการทำงาน จนเกิดประสบการณ์หรือความสามารถในการทำงานและพลังในการร่วมเรียนรู้ ร่วมพัฒนานบนพื้นฐานของพันธะร่วมกันที่เน้นความสมัครใจและการสื่อสาร

ที่มีคุณภาพ บนพื้นฐานการรับฟังและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน อย่างไรก็ตาม การที่ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเน้นการขับเคลื่อนด้วยการทำงานแบบทีมร่วมแรงร่วมใจที่ ทำให้ลงมือทำ และเรียนรู้ไปด้วยกัน ด้วยใจอย่างสร้างสรรค์ต่อนื่องนั้น ซึ่งมีลักษณะพิเศษของการรวมตัวที่เหนียวแน่นจากภายในนั้น คือ การเป็นกัลยาณมิตร ทำให้เกิดทีมในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อยู่ร่วมกันด้วยความสัมพันธ์ที่ต่างช่วยเหลือเกื้อกูล ดูแลซึ่งกัน จึงทำให้การทำงานเต็มไปด้วยบรรยากาศที่มีความสุขไม่โดดเดี่ยว

3.3 ด้านการตรวจสอบ (Check) สอดคล้องกับ Sergiovanni (1994 : 101) ได้นำเสนอเกี่ยวกับ ทีมร่วมแรงร่วมใจไว้ว่า ทีมร่วมแรงร่วมใจเป็นการเห็นและรับรู้ถึงความรู้สึกร่วมกันในการทำงานจนเกิดประสบการณ์หรือความสามารถในการทำงานและพลังในการร่วมเรียนรู้ร่วมพัฒนามบนพื้นฐานของพันธะร่วมกัน ที่เน้นความสมัครใจและการสื่อสารที่มีคุณภาพบนพื้นฐานการรับฟังและความไว้วางใจซึ่งกันและกัน อย่างไรก็ตาม การที่ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเน้นการขับเคลื่อนด้วยการทำงานแบบทีมร่วมแรงร่วมใจที่ทำให้ลงมือทำ และเรียนรู้ไปด้วยกันด้วยใจอย่างสร้างสรรค์ต่อนื่องนั้น ซึ่งมีลักษณะพิเศษของการรวมตัวที่เหนียวแน่นจากภายในนั้น คือ การเป็นกัลยาณมิตร ทำให้เกิดทีมในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอยู่ร่วมกันด้วยความสัมพันธ์ที่ต่างช่วยเหลือเกื้อกูล ดูแลซึ่งกัน จึงทำให้การทำงานเต็มไปด้วยบรรยากาศที่มีความสุขไม่โดดเดี่ยว

3.4 ด้านการปรับปรุง (Act) สอดคล้องกับ วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง (2557 : 96) ได้นำเสนอเกี่ยวกับชุมชนกัลยาณมิตรไว้ว่า ชุมชนกัลยาณมิตรเป็นกลุ่มคนที่อยู่ร่วมโดยมีวิถีและวัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันในชุมชน มีคุณลักษณะคือ มุ่งเน้นความเป็นชุมชนแห่งความสุข ทั้งการทำงานและการอยู่ร่วมกัน ที่มีลักษณะวัฒนธรรมแบบวัฒนธรรมแบบเปิดเผยที่ทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของตน เป็นวิถีแห่งอิสรภาพและเป็นพื้นที่ให้ความรู้สึกปลอดภัย หรือปลอดภัยใช้อำนาจกดดันบนพื้นฐานความไว้วางใจ เคารพซึ่งกันและกัน มีจริยธรรมแห่งความเอื้ออาทร เป็นพลังเชิงคุณธรรม คุณงามความดี ที่สมาชิกร่วมกันทำงานแบบอุทิศตน เช่นเดียวกับ Boyd (1992 : 87) ได้นำเสนอเกี่ยวกับ โครงสร้างชุมชนไว้ว่า โครงสร้างชุมชนเป็นการจัดสรรปัจจัยสนับสนุนให้

เอื้อต่อการดำเนินการของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เช่น เวลา วาระ สถานที่ ขนาดชั้นเรียน ขวัญกำลังใจ ข้อมูลสารสนเทศ และอื่นๆ ตามความจำเป็น และบริบทของแต่ละชุมชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการศึกษาด้านสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ คำดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น สะท้อนให้เห็นว่า ขั้นตอนการวางแผน มีความสำคัญและเป็นข้อที่ต้องการพัฒนามากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารและคณะครูควรมีการวางแผนเพื่อจัดทำโครงการและจัดสรรงบประมาณ เพื่อรองรับกิจกรรมที่จะดำเนินการตลอดปีการศึกษา อันส่งผลดีต่อการพัฒนาตนเองของครูและยกระดับคุณภาพของผู้เรียน

2. จากผลการศึกษาด้านสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ คำดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ด้านองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่ 6 โครงสร้างสนับสนุนชุมชน (Supportive Structure) ดังนั้น ผู้บริหารและคณะครู ควรมีการดำเนินการของกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้กิจกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ส่งผลให้กิจกรรมเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดร่วมกัน และควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ที่เน้นการเกื้อกูลกันแบบกัลยาณมิตร เพื่อเอื้อประโยชน์ในการจัดกิจกรรมให้เกิดผลดีต่อครูและบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

3. จากผลการศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผล พบว่า เหตุปัจจัยจุดรั้ง เกิดจากการไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการ ส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ดังนั้น จึงควรจัดทำโครงการลงในแผนปฏิบัติการประจำปี และจัดสรรงบประมาณลงสู่กิจกรรมเพื่อขับเคลื่อนดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษาที่ร่วมกันกำหนด

4. จากผลการศึกษาแนวทางการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ การบริหารกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่จะช่วยพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น และสอดคล้องกับ ภาพอนาคตที่พึงประสงค์ ครอบคลุมกระบวนการบริหารงานตามวงจรคุณภาพ PDCA ดังนั้น สถานศึกษาควรมีการจัดทำ

โครงสร้างสนับสนุนการทำงานแบบกัลยาณมิตร และใช้กระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม และมีการสรุปข้อมูล รายงานผลการดำเนินงานให้เป็นปัจจุบัน เพื่อให้เกิดมาตรฐานการทำงานที่ชัดเจน และตรวจสอบได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ พบว่า ผลการศึกษาสะท้อนถึงความสำคัญจำเป็นของการวางแผน จึงควรศึกษาต่อ เกี่ยวกับแนวทางหรือกลยุทธ์ในการวางแผนพัฒนาประสิทธิภาพชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในครั้งต่อไป

2. จากผลการศึกษาปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านเวียงแฝง พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผล คือเรื่องของงบประมาณที่จัดสรร จึงควรศึกษาหรือพัฒนาเกี่ยวกับรูปแบบหรือแนวทางการส่งเสริมประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ งานงบประมาณของสถานศึกษา เพื่อเป็นการคิดค้น หรือออกแบบโมเดลสำหรับสถานศึกษาตามบริบทที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารงบประมาณ อันจะส่งผลต่อการทำงานของครู ในการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพภายในสถานศึกษา

3. จากผลศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนบ้านเวียงแฝง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า มีการให้ความสำคัญกับโครงสร้างสนับสนุนการทำงานแบบกัลยาณมิตร จึงควรศึกษาหรือพัฒนารูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษา มีนวัตกรรมการบริหารของตนเอง อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

รายการอ้างอิง

- ปองทิพย์ เทพอริย์. (2557). การพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพสำหรับ
ครูประถมศึกษา. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*. 6(2): 284-296.
- ปราณี ไชยภักดี, และรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2561). การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทาง
วิชาชีพของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด และเอกรินทร์ สังข์ทอง. (2557). โรงเรียนแห่งชุมชนการเรียนรู้ทาง
วิชาชีพครูเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครูที่เน้นผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญ. *วารสารวิทย
บริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 25(1), 93-102.
- วรลักษณ์ ชูกำเนิด, เอกรินทร์ สังข์ทอง, และชวลิต เกิดทิพย์. (2557). รูปแบบชุมชนการ
เรียนรู้ทางวิชาชีพครูสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บริบทโรงเรียนในประเทศไทย.
Hatyai Journal. 12(2): 123-134
- Boyd, V. (1992). *School context. Bridge or barrier to change?*. Austin, TX: Southwest
Educational Development Laboratory.
- Sergiovanni, T. (1994). *Building community in schools*. San Francisco, CA: Jossey
Bass.